

N:o 37.

Ank. till Riksd. kansli den 6 maj 1890, kl. 1 e. m.

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 13, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om samtrafik mellan enskilda telefontät och statens interurbana telefonledningar med mera.

Uti en inom Första Kammaren väckt motion, n:o 48, hafva herrar *F. A. Boström, Hugo Tamm, A. G. Svedelius, C. W. von Schulzenheim* och *Victor Ekenman* föreslagit, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t ville meddela lämpliga föreskrifter angående rätt *dels* för enskildt telefontät att på billiga vilkor komma i samtrafik med statens interurbana telefonledningar, *dels ock* för medlemmar i enskildt telefontät att mot lämplig ersättning få till kongl. telegrafstation intertelefonera afgående telegram samt från stationen genom telefon få sig meddeladt ankommande telegram.

Till stöd för detta förslag hafva motionärerna anført följande:

»Enligt beslut af Kongl. Maj:t har kongl. telegrafstyrelsen låtit för en beräknad kostnad af 230,000 kronor anlägga samt under år 1889 till begagnande upplåtit två dubbeltrådiga telefonledningar emellan Stockholm och Göteborg samt åtskilliga deremellan belägna städer. Derjemte har 1889 års Riksdag på förslag af Kongl. Maj:t för anläggande af åtskilliga andra interurbana telefonledningar beviljat ett extra anslag af 750,000 kronor att utgå under fem år. I det statsråd, der chefen för finansdepartementet hemstälde, att Kongl. Maj:t skulle föreslå Riksdagen att bevilja berörda anslag, anförde bemälda herr departementschef, hurusom det vore uppenbart, att först med anläggningen af ett samtliga viktigare orter inom landet förbindande

telefonnät full nytta blefve för samfärdseln dragen af den storartade uppfinningen af telefonen. För att full nytta må för samfärdseln kunna af de interurbana telefonledningarna dragas, lärer likväl tillika erfordras, att desamma förbindas med de lokala telefonnät, hvilka finnas anordnade å de platser, hvaröfver de interurbana ledningarna framgå. Endast på sådant sätt kan den telefonerande allmänheten till fullo göra sig till godo de fördelar de interurbana ledningarna kunna gifva. Uppenbart är nemligen ej blott, att värdet af en telefonanläggning är väsentligen mindre för den, som måste för dess begagnande uppsöka en samtalsstation, än för den, som kan från eget hem använda densamma, än ock att detta värde blifver ännu mindre, derest den, till hvilken samtal önskas, måste för det samma å viss tid besöka en samtalsstation. Helt visst skall den anropande mycket ofta finna sig ej kunna eller vilja på sådant sätt besvara, utan därför nödgas afstå från att anlita telefonen.

Men liksom saknad af samtrafik mellan de interurbana telefonledningarna och lokalnäten således orsakar, att den af de långsträckta ledningarna påräknade nytta ej till fullo kan för samfärdseln dragas, likaså föranleder bristen å dylik en särdeles betydlig minskning i den inkomst, staten bör kunna påräkna af anläggningen. Å de nu fullbordade ledningarne emellan Stockholm och Göteborg, hvilkas anläggningskostnad lärer hafva utgjort cirka 230,000 kronor, förekomma nu i allmänhet endast cirka 74 samtal per dygn med en portoinkomst af cirka 33 kronor. Om deremot dessa ledningar förenades med de lokalnät, som finnas inrättade å orter, der ledningarna framgå, skola helt visst samtalens antal och portoinkomsterna mångdubblas.

Att, innan staten tillåter samtrafik mellan sina interurbana ledningar och enskildt telefonnät, staten bör tillse, att det enskilda nätet är i tekniskt hänseende så inrättadt, att samtalen genom de långsträckta ledningarne kunna med erforderlig tydlighet uppfattas, är väl uppenbart; men helt visst skola de enskilda nätens egare ej undandraga sig att för erhållande af rätt till samtrafik med de interurbana ledningarna iakttaga de föreskrifter i nu förevarande hänseenden, hvilka skäligen kunna meddelas. Då emellertid, efter hvad ofvan är anfördt, det äfven ur det allmännas och statens intresse är viktigt, att här ifrågasatta samtrafik kommer till stånd, lärer staten för desamma ej böra uppställa andra försvarande vilkor än sådana, som oundgängligen erfordras ur teknisk synpunkt.

Vid särskilda tillfällen har så väl af kongl. telegrafstyrelsen som från andra framhållits, att kongl. telegrafverkets portoinkomster hafva på vissa orter nedgått i följd af inom dem verkställda enskilda telefonanläggningar.

Det vill emellertid synas, som om kongl. telegrafverket skulle genom samverkan med telefonanläggningar å de orter, hvarest telegrafstationer finnas

inrättade, kunna hemta en ej obetydlig ersättning för den minskning, som uppstår i telegramvexlingen mellan orter, hvilka blifvit telefoniskt förenade. Derest nemligen det tillåtes, att enskilda telefonanläggningar förbindas med statens telegrafstationer och att allmänheten finge till telegrafstationen in-telefonera afgående telegram samt erhöile ankommande telegram sig tillsändt per telefon, när adressaten bodde utom telegrafstationens budbäringsområde, skulle det helt visst uppkomma en väsentlig ökning i telegramsportot, på samma gång allmänheten bereddes en fördel, hvilken vore särskildt betydesefull för dem, hvilka sakna telegrafstation i sin omedelbara närhet.»

Första Kammarans tredje tillfälliga utskott, till hvilket ifrågavarande motion blifvit hänvisad, har i sitt deröfver afgifna utlåtande i allo instämt uti hvad motionärerna sålunda uttalat och föreslagit och alltså hemställt, att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om meddelande af lämpliga föreskrifter angående rätt för delegare i enskildt telefonnät *dels* att på billiga vilkor komma i samtrafik med statens interurbana telefonledning, *dels ock* att mot lämplig ersättning få till statstelegrafstation intelefonera afgående telegram samt från stationen genom telefon få sig meddeladt ankommande telegram.

Denna hemställan har blifvit af Första Kammaran godkänd, hvarefter ärendet, jemlikt 63 § 3 mom. riksdagsordningen, öfversändts till Andra Kammaran, som hänvisat detsamma till sitt tredje tillfälliga utskott.

De stora stamlinier för ett dubbeltrådigt rikstelefonnät, till hvilkas utförande dels telegrafverket upplånat ett belopp af 230,000 kronor, dels Riksdagen förra året beviljat ett anslag af 750,000 kronor, att utgå med 150,000 kronor under hvartera af åren 1890—1894, kunna, såsom äfven vid anslagets äskande framhölls, icke genom de för deras begagnande uppburna samtalsafgifterna lemna en afkastning, som skäligen motsvarar anläggningskostnaden samt de ständiga utgifter, som betingas af deras betjenande och underhåll. En sådan erfarenhet har ock vunnits utomlands öfverallt, hvarest dylika långlinier uppförts för telefoning mellan aflägsna orter, såsom i Nordamerikas Förenta stater och senast i Frankrike, hvarest regeringen i proposition till kammarne officiellt anförde, att de franska staten tillhörande stamlinierna kunde göras fruktbarande blott med tillhjälp af inkomsterna från de lokala telefontäten i städerna, samt att om staten skulle bekosta och underhålla de långa ledningarne, men utestängas från inkomsten af telefontäten, densamma skulle komma att få vidkännas utgifterna, men telefontätens egare få uppbära inkomsterna. En förhöjning af afgifterna för tele-

fonering å långlinierna skulle heller icke med säkerhet lemna en förökad inkomst åt staten, ty derigenom skulle antalet samtal minskas i måhända ännu högre grad, än afgiften för hvarje samtal komme att ökas, och sålunda den totala inkomsten blifva mindre i enlighet med den erfarenhet telegrafverket redan vunnit beträffande telegramportots nedsättning, i det nemligen denna nedsättning föranledde så betydlig tillväxt i telegramantalet, att en ökning i stället för en minskning uti inkomsterna uppstod. En förbättring af samtalsinkomsterna genom införande af express-samtal mot högre afgift, enligt de för telegrambefordringen gällande bestämmelser angående iltelegram, möter svårigheter derutinnan, att telefonsamtalen ofta äro på förhand betingade och sålunda icke kunna undanskjutas af det skäl, att annan person mot högre afgift vill samtala å samma tid.

Enda möjligheten att vinna afkastning af sådana dyrbara kopparledningningar af större längd ernås derigenom, att förutom samtalsafgifter jemväl abonnementsafgifter tillkomma för de likaledes dubbeltrådiga lokala ledningar, hvilka böra inrättas i de orter och särskildt i de större städer, der dessa stamlinier få sina utgreningsstationer för förbindelse med affärskontoren. Abonnementsafgifterna lemna nemligen i första rummet full ersättning för betjeningskostnaden å de särskilda centralstationerna, men gifva äfven något öfverskott till ledningarnes underhåll, om desamma på ett lämpligt sätt beräknas. Om man söker att ensamt genom höga samtalsafgifter anskaffa full ersättning för de interurbana liniernas betjening, underhåll och amortering, riskerar man, enligt hvad redan blifvit antydt, att allmänheten genom de höga afgifterna afskräckes från att begagna sig af de interurbana ledningarne. Men om samtalsafgiften sättes billig samt förbindes med en lämplig abonnementsafgift, vinnes den fördelen, att linierna komma till flitig användning, enär abonnementsafgiften, som utgår för år, icke drabbar allmänheten *mera*, om samtalen å de interurbana ledningarne blifva flera eller färre.

Skola deremot abonnenterna inom enskilda telefonnät beredas tillfälle att genom samtrafik begagna de interurbana ledningarne, måste staten, för att förlust icke skall uppstå, fordra af dessa enskilda nät, förutom samtalsafgifter, jemväl andra afgifter till betäckande af den del af kostnaden, som, enligt hvad redan blifvit anfördt, icke kan ensamt genom samtalsafgifterna fyllas.

En dylik samtrafik skulle ock hafva till följd, att statens telefoninrättning icke skulle i Stockholm och öfriga större städer få till stånd de lokalnät, hvilka äro nödvändiga ej allenast ur ekonomisk, utan äfven ur teknisk-administrativ synpunkt, enligt hvad här nedan skall närmare belysas. Å de orter åter, der staten redan förut är stadd i konkurrens med enskilda telefonnät, skulle staten, genom beviljande af samtrafik mellan långlinierna

och de enskilda näten, uppenbarligen tillspillogifva ett viktigt konkurrensmedel, på samma gång som det enskilda nätets abonnenter skulle, utan att betala årsavgifter till staten, få åtnjuta samma fördelar, som statens egna abonnenter.

Så länge staten skall, beträffande telefonanläggningar, endast på konkurrensens väg uppehålla förbindelser inom riket, och det å andra sidan med rätta göres anspråk på, att statens telefonverksamhet skall lika väl som telegraf och post skötas på ett sådant sätt, att de för deras bedrivande och ytterligare utveckling nödiga medlen inflyta af de avgifter, som af den trafikerande allmänheten erläggas, måste administrationen ordnas på ett sådant sätt, att icke enskilda entreprenörer få njuta frukten af statens anläggningar och slå under sig den vinstgifvande delen af rörelsen, under det staten får den mindre gifvande, men till anläggning och underhåll mycket kostsammare delen på sin lott.

I afseende på den ekonomiska sidan af nu föreliggande fråga, hafva motionärerna framhållit, att anläggningskostnaden för de nu fullbordade ledningarne mellan Stockholm och Göteborg utgjort cirka 230,000 kronor samt att derå förekommit endast cirka 74 samtal per dygn med en portoinkomst af cirka 33 kronor; hvarjemte motionärerna uttalat såsom sin uppfattning, att om dessa ledningar varit förenade med de lokalnät, som finnas inrättade å orter, der ledningarne framgå, skulle helt visst samtalens antal och portoinkomsterna hafva mångdubblats.

Dessa uppgifter, hvilka omfattade den erfarenhet, som vunnits till utgången af januari månad innevarande år, har utskottet visserligen funnit rigtiga hvad siffrorna beträffar, men tillika inhemtat upplysning om den erfarenhet, som vunnits intill utgången af april månad, sedan affärsrörelsen blifvit något lifvigare. Dessa upplysningar gifva vid handen: att det största antal samtal, som å Stockholms statstelefoncentralstation någon dag expedierats å ledningarne till Göteborg, utgjort 214 enkla samtal; att med detta antal samtal ledningarne varit under den egentliga affärstiden mellan kl. 11 och 3 så fullt upptagna, att inga flere samtal kunnat expedieras; att de å Stockholms station å dessa ledningar under april månad expedierade samtalen utgjort i medeltal per dag (då sön- och helgdagar icke inberäknas) 110,7 stycken enkla samtal; samt att under söcknedagarne ledningarne nu redan i allmänhet äro fullt upptagna under den del af dagen, då affärsverksamheten är lifvigast.

Då man tillika tager i betraktande, att med inberäkning af tiden för samtalens anordning, signalering m. m., endast tolf samtal i timmen kunna å hvarje ledning expedieras, samt att telefonering af detta slag med avgifter för hvarje samtal icke i nämnvärd grad förekommer annars än för viktiga

affärer och för tidningspressen, synes det utskottet, att det redan uppnådda resultatet kan anses ganska tillfredsställande, utan att santrafik med de enskilda näten behöft anordnas. Det öfvervägande flertalet af dessa samtal har ock utvexlats mellan *abbonenter* i Stockholm och Göteborg från deras egna lokaler, utan att särskildt besök å någon samtalsstation varit af nöden.

Af det senast anförda framgår alltså, att om jemväl de enskilda näten i Stockholm och Göteborg skulle sättas i förbindelse med de emellan dessa orter uppförda ledningarne, dessa skulle under den egentliga affärstiden blifva alldeles otillräckliga, med den påföljd, att staten finge, för att tillmötesgå de nya anspråken, *med stora kostnader* uppföra ytterligare ledningar mellan samma orter, utan att kunna för dessa ledningar, som sålunda skulle tillkomma endast för att tjena de enskilda näten, påräkna samma inkomster, som å de förutvarande ledningarne, för hvilkas betjenande m. m. afgifter inflyta från statens abonnenter. Enda möjligheten att nu mera bevilja de enskilda näten tillträde till långlinierna, utan att bygga nya sådana, blefve då att inskränka samtalen med de enskilda näten till morgnar, aftnar och nätter; men dermed skulle de enskilda telefonnätens abonnenter icke vara betjenta.

De nu anlagda förbindelseledningarne äro, utom å ändpunkterna, försedda med utgreningsstationer allenast i Vesterås, Örebro och Sköfde, under det Mariestad erhåller förbindelse medelst ledning från Sköfde. Skall rikstelefonnätet göras tillgängligt för de enskilda näten i landsorterna, måste icke allenast stamliniernas antal, såsom redan är nämnt, ökas, utan jemväl nya utgreningsledningar och stationer anläggas, och måste kostnaderna jemväl för dessa *utgå uteslutande genom anslag af statsmedel*, då naturligtvis inga inkomster från abonnementsavgifter blifva att påräkna. Om deremot staten på samma gång erhåller egna abonnenter å de särskilda orterna, kunna de för stationerna och kortare utgreningsledningar erforderliga kostnaderna bestridas af staten utan anslag af Riksdagen.

För de enskilda telefonföreningarne å landsbyggen, hvilka ju i regeln hafva till egentligt syfte att till möjligast billiga pris bereda en Ortsinnevånare tillfälle att genom telefonen meddela sig med hvarandra, skulle ett tillmötesgående af motionens syfte i första punkten icke medföra så särdeles stora fördelar, enär flertalet af delegarne i dessa nät säkerligen icke äro benägna att underkasta sig de dermed förenade kostnaderna. Ur teknisk synpunkt erfordras nemligen, att samtliga ledningar inom rikstelefonnätet göras dubbeltrådiga och af bästa och dyrbaraste beskaffenhet. De enskilda näten, om desamma skola sättas i samband med riksnätet, böra alltså förses med dubbla ledningar och i sammanhang dermed centralstationerna ombyggas

med nya vaxelbord, hvarjemte ock i de flesta fall telefonapparaterna måste förbättras och omändras. Den härmed förenade kostnaden är ingalunda obetydlig och för flertalet enskilda abonnenter alldeles öfverflödig.

Då för öfrigt de lokala enskilda telefontäten å landsbyggden icke äro, ur synpunkten af statens telefonverks behof af tillräckliga inkomster, eftersträfvansvärda, och då landsbyggdens främsta behof af telefonsamfärdsel tvifvelsutän *med minsta kostnad för allmänheten* tillgodoses genom de enskilda telefontöningarnes mer lokala och ännu blott enkeltrådiga nät, synes det äfven vara bäst, att det dubbeltrådiga rikstelefontätet och telefontöningarnes enkeltrådiga lokalnät få allt fortfarande bestå och utveckla sig jemte hvarandra utan några en lugn sådan utveckling störande, ännu alldeles för tidiga försök till ävägbringande af samtrafik, synnerligast som dessa begge slag af telefontläggningar hafva olika ändamål att fylla. I den mån rikstelefontätet kan utvecklas till allt större omfattning, böra emellertid ökade tillfällen allt mera kunna beredas personer i landsorterna, som deraf hafva behof och äro beredda att erlægga de af statens telefonverk fordrade afgifterna, att komma i direkt förbindelse med rikstelefontätet.

Angående de tekniska svårigheterna för samtrafik mellan rikstelefontätet och enskilda lokalnät får utskottet anföra följande:

Samtrafik mellan olika telefontät förhåller sig ur teknisk synpunkt på ett helt olika sätt mot samtrafik emellan t. ex. olika jernvägar. Mellan de senare kan samtrafik visserligen komma till stånd, äfven om jernvägsanläggningarna äro af helt olika slag. Den ena jernvägen kan sålunda vara konstruerad smalspårig, den andra bredspårig; den ena för en tåghastighet af tio mil, den andra för två mil i timmen m. m., utan att samtrafiken på minsta sätt lider deraf. Genom omlastningen mellan de begge banorna öfvergår det transporterade godset utan hinder från den ena till den andra. Men emellan olika telefontät inträder vid samtrafik ett helt annat förhållande. Enär någon åtgärd, som der skulle motsvara omlastningen, icke alls förefinnes, utan den transporterade varan, ordet, bör i ett ögonblick passera hela sträckan, måste ock alla de vid telefoneringen samverkande ledningar och apparater vara afpassade efter hvarandra och i bästa skick, för att transporten skall lyckas. Om en apparat eller en ledning, tillhörande ett i samband med rikstelefontätet stående enskildt nät, är i mindre godt stånd, kan ett samtal på längre afstånd alls icke eller endast med svårighet ega rum; följaktligen vill den person, som begärt samtalet, icke betala samtalsafgiften, äfven om statens ledningar och apparater vid samma tid varit i allra bästa skick.

Sålunda kommer staten i ett sådant fall att gå miste om ersättningen blott på den grund, att den enskildes ledning eller apparat är i olag; detta visar ock nödvändigheten deraf, att samma telefonförvaltning, som eger uppbära afgifterna, äfven måste hafva tillfälle att ansvara för *alla* i samband med systemet varande apparater och ledningar. Eljest måste den förvaltning, som eger stamlinierna, genom sina ingenjörer efterse äfven de enskilda nät, som dermed stå i samtrafik, hvilket blefve alltför betungande. Erfarenheter i denna rigtning hafva samlats särskildt i Belgien, hvarest likaledes staten eger stamlinierna, men enskilda bolag de dermed samtrafikerande lokala näten. Öfveringenjören vid de belgiska telegraferna redogjorde vid elektriska kongressen i fjol officielt för de svårigheter, hvilka denna samtrafik medfört för staten, hvarvid han anförde, att de enskilda apparaterna ofta varit bristfälliga för telefonering å långlinierna, och att allmänheten gjort anspråk på att dåliga anordningar — som väl kunnat nöjaktigt användas vid telefonering inom ett par kilometer — jemväl skulle göra duglig tienst på mer än tre hundra kilometer, och att belgiska telegrafverket af sådana anledningar råkat i oupphörliga tvister och stridigheter med bolagen och enskilda abonnenter.

En annan olägenhet ur teknisk synpunkt af den ifrågasatta samtrafiken mellan rikstelefonnätet och enskilda telefonnät uppkommer deraf, att flera mellanstationer derigenom måste insättas å ledningen, enär både statens och den enskilda stationen måste vara intagen, i stället för såsom nu blott statens. Hvar och en vet, att samtalsljudet blifver svagare, ju flere stationer talet måste passera. Men utskottet vill dessutom härutinnan åberopa sig på ett af Stockholms allmänna telefonbolag uti dess framställning till Stockholms stadsfullmäktige den 12 juli sistlidet år afgifvet yttrande, tryckt uti »Bihang n:o 66 till beredningsutskottets utlåtanden och memorial för år 1889», der det heter å sid. 6: »Så länge härvarande abonnenter äro fördelade på mer än en station, är det nemligen omöjligt att vid expedition för samtal ernå den snabbhet och säkerhet, som af bolaget önskas för beredande åt allmänheten af största möjliga fördel af dess telefoner.» Längre fram i samma handling yttrar bolaget, vid berörande af möjligheten att åter behöfva inrätta den nu indragna centralstationen i staden inom broarne, att derigenom »*expeditionen för samtal mellan abonnenter der och å Norrmalm uppenbarligen skulle väsentligen försämras.*»

Dessa uttalanden af allmänna bolaget ega sin fulla rigtighet. Men samma uttalanden hafva ännu större betydelse med afseende å rikstelefonnätet, som får stor utsträckning och inom hvilket en särskild afgift erlägges för hvarje samtal. Om nemligen tid förloras genom expedition å tvenne centralstationer mellan *lokala* ledningar, medför samma *tidsförlust* dock icke

på samma gång en direkt penningförlust, vare sig för bolaget eller för dess abonnenter, såsom fallet blifver vid expedition å statens långledningar, der hvarje minut taxeras och, om densamme onyttigt förspilles, vållar förlust antingen för staten eller abonnenten. Samma tankegång kan tillämpas jemväl på den *ljuförlust* vid telefoneringen, som anbringandet af tvenne centralstationer å samma ort medför; densamma blifver nemligen mindre hinderlig vid samtal mellan korta lokaledningar än på långa; på lokala ledningar kunna de samtalande dessutom utan penningförlust upprepa orden så många gånger, att de blifva förstådda; men vid samtal inom rikstelefonnätet föranleda dessa upprepningar förökade samtalsavgifter för abonnenterna och klander emot telefonförvaltningen.

Innan utskottet lemnar den första delen af motionen, bör frågan äfven ses från juridiskt administrativ synpunkt. Då i vårt land Riksdagen icke — såsom fallet är i de flesta andra europeiska länder — lemnat regeringen någon kontrollerande myndighet öfver den enskilda telefonverksamheten i landet eller, med andra ord, någon magt att föreskrifva de enskilda telefonföreningarne de vilkor, under hvilka de böra ingå på samtrafik med rikstelefonnätet, anser utskottet det ej heller vara lämpligt, att Riksdagen anhåller, det Kongl. Maj:t ville meddela lämpliga föreskrifter »angående rätt för enskildt telefonnät att komma i samtrafik med statens interurbana telefonledningar», när Kongl. Maj:t icke eger föreskrifva samma enskilda nät de *skyldigheter*, som böra svara mot rättigheten. Det synes otvifvelaktigt, att en lämpligen ordnad telefonlagstiftning bör föregå den af motionärerna förordade skrifvelsen, för så vidt icke i alla de fall, der olika meningar göra sig gällande angående samtrafiksvilkoren, staten städse skall uppgifva äfven de mest rättmätiga anspråk.

Beträffande åter frågan om »rätt för medlemmar i enskildt telefonnät att mot lämplig ersättning få till kongl. telegrafstation intefonera afgående telegram samt från stationen genom telefon få sig meddeladt ankommande telegram» har utskottet inhemtat, att sådan rätt blifvit medgifven hvarje innehafvare af telefonledning, som blifvit anlagd med iakttagande af bestämmelserna i kongl. kungörelsen den 20 april 1883, mot erläggande af årsavgift, samt att Kongl. Maj:t, i de nådiga resolutioner, som meddelats uppå ansökningar att i öfverensstämmelse med nämnda kungörelse få anlägga telefonledningar, såsom vilkor för bifall plägat föreskrifva, att sådan telefonledning, när så lämpligen ske kunnat, skolat sättas i förbindelse med närmaste telegrafstation i och för befordran af telegram förmedelst telefonen. De

här om upprättade, tryckta kontraksformulären innehålla följande allmänna bestämmelser:

1. »Telefonförbindelse af ifrågavarande slag får begagnas:

a) för upptagande från telefonstation, belägen utom telegrafstationens telegrambäringsområde, af telegram, som skola från telegrafstationen med telegraf befordras;

b) för befordring från telegrafstationen af telegram, som dit med telegraf ankommit, för att till telefonstation, belägen utom nyssnämnda område, vidare fortskaffas;

c) för befordring af iltelegram till innehafvare af telefonstation, äfven inom telegrambäringsområdet, i öfverensstämmelse med gällande föreskrifter angående dylika telegrams befordring till deras adressat.

2. Telefoning af telegram i så väl ena som andra riktningen är fri från särskild afgift, men vanligt telegramporto beräknas, enligt gällande allmän taxa, för befordringen å telegraflinierna; varande telefonstationsinnehafvare berättigad att, på de särskilda villkor, som äro bestämda i gällande instruktion för stationstjenstgöringen vid telegrafverket, få belöpande porto för afsändt telegrams befordring på telegraflinierna uppfördt i räkning.

3. Telegrafverket, hvars personal å telegrafstationen, under de tider på dagen denna hålles öppen för allmänheten, betjenar telefonförbindelsen, i den mån göromålen vid telegramexpeditionen sådant medgifva, fritager sig från ansvar för de misstag, som kunna vid telefoneringen varda begångna, så ock för det, att innehållet af telegram kan till följd af telefoneringen komma till obehörig persons kännedom.

4. Telegrafstyrelsen eger meddela de närmare föreskrifter rörande expeditionen, som densamma anser, med hänsyn till telefonförbindelsens anslutning till telegrafnätet eller för öfrigt vara erforderliga.»

Sedan dessa bestämmelser emellertid nu varit gällande i nära sju års tid, läser Kongl. Maj:t, uppå telegrafstyrelsens framställning, nyligen fastställt följande villkor för telegrambefordran medelst telefon mellan statens telegrafstation och abonnent inom enskildt nät, nemligen:

»att den enskilda telefonföreningen bekostar och underhåller nödigt antal förbindelselinier, men telegrafverket bekostar och underhåller erforderliga telefonapparater å telegrafstationen mot därför gällande årlig afgift;

att hvarje abonnent inom sådan förening, som vill genom telefonen insända telegram till telegrafstationen för att derifrån vidare med telegraf befordras, bör med telegrafstationens föreståndare på förhand träffa aftal att enligt gällande bestämmelser få porto för sina telegram uppfördt i räkning;

att för hvarje telegram, som under den i nästföregående punkt angifna förutsättning, genom telefon insändes till statstelegrafstationen, erlagges —

förutom vanligt porto och ersättning för räkningshållning — en afgift för telefoneringen af tio öre, som tillfaller telegrafverket;

att telegram, som på annan telegrafstation direkt inlemnas för att på mottagningsstationen med telefon vidare utsändas till abonnent inom sådan telefonförening, hvarom här är fråga, taxeras för denna telefonbefordring med tio öre, hvilken afgift erlägges af telegrammets afsändare och tillfaller telegrafverket; samt

att för telefoneringen af telegram, som enligt nästföregående tvenne punkter, befordras med telefon så väl till afgangstelegrafstationen som från adresstelegrafstationen, telegrammets afsändare skall erlägga en afgift af tjugo öre, hvilken likaledes tillfaller telegrafverket.»

Motionens syfte i senare delen synes sålunda redan vara tillgodosedt på ett för allmänheten särdeles förmånligt sätt.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer utskottet,

att Andra Kammarerna icke måtte biträda Första Kammarernas ifrågavarande beslut.

Stockholm den 6 maj 1890.

På utskottets vägnar:

G. THESTRUP.
